

คำชี้แจง

เอกสารนี้เกิดขึ้นจากความร่วมแรงของอาสาสมัคร ที่ร่วมกันถอดเสียงและตรวจทานในเบื้องต้น ซึ่งบางส่วนยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามเสียงที่ ท่านพุทธทาสภิกขุได้บรรยายไว้

ด้วยคุณค่าแห่งธรรมและงานที่ร่วมกันทำในครั้งนี้ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ได้พิจารณาเห็นว่างานธรรมในรูปแบบเอกสารทั้งหมดนี้ แม้จะยังไม่ได้ตรวจทานแก้ไขเนื้อหาอย่างถึงที่สุด แต่ก็ควรที่จะนำออกเผยแพร่ให้กว้างขวาง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจใฝ่ธรรม จะได้มีข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมควบคู่กับเสียงธรรม โดยพร้อมกันนี้ทางทีมงานจะดำเนินการตรวจทานแก้ไขเนื้อหาทางถอดเสียงทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อให้ธรรมที่เผยแผ่มีความถูกต้องและสมบูรณ์

เอกสารนี้ไม่สงวนสิทธิ์สำหรับการเผยแพร่เป็นธรรมทาน หากพบข้อควรแก้ไขปรับปรุงสามารถแจ้งมาได้ที่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญตามที่อยู่ติดต่อด้านล่างนี้

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

สวนวชิรเบญจทัศ ถนน นิคมรณไฟสาย ๒ แขวง/เขต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทร ๐-๒๙๓๖-๒๘๐๐ โทรสาร ๐-๒๙๓๖-๒๙๐๐ E-Mail: archives@bia.or.th

รหัส	2815280926000	รายชื่อ	โอรุวาทวันทำวัตรท่านอาจารย์ (วันเยี่ยมสวนโมกข์)
วันที่แสดง	26/09/2528	ชื่อเรื่อง/ชุด	
ผู้ถอด	บุญชนิษฐ์ วรวิทยานนท์	ผู้ตรวจทาน	นัฐพงษ์ พรวัฒนเวทย์
หมายเหตุ	ไฟล์นี้เป็นการบันทึกเสียงจากในงาน ซึ่งมีช่วงหยุดเพื่อการดำเนินพิธี และการสวดมนต์ ครั้งหลังเป็นพิธีผ้าป่าและอนุโมทนา		

กระผมขออนุโมทนาในการกระทำของเพื่อนสหธรรมิกทั้งหลาย และโดยส่วนตัวก็ขอขอบพระคุณ วันนี้
เรียกว่าวันเยี่ยมสวนโมกข์ ถือว่าเป็นวันแสดงความยินดีต่อกิจกรรมของสวนโมกข์หรือที่มีอยู่ในสวนโมกข์ ก็คือ
การสืบอายุพระพุทธศาสนานั่นเอง เราพยายามทุกอย่าง ทุกทาง ที่จะทำให้พระพุทธศาสนาแผ่ไพศาลออกไปสู่
โลกในยุคที่น่าอันตราย ด้วยความเห็นแก่ตัวกำลังครอบงำโลก วัตถุนิยมกำลังครอบงำโลก วัตถุนิยมส่งเสริม
ความเห็นแก่ตัว ความเห็นแก่ตัวเกิดมาจากวัตถุนิยม จึงประกาศสงครามกับวัตถุนิยมและความเห็นแก่ตัว

หวังว่าเพื่อนสหธรรมิกทั้งหลายก็จะได้มองเห็นข้อเท็จจริงอันนี้ และก็พยายามกระทำอย่างนี้เพื่อผล
อย่างเดียวกันนี้ อย่างนี้แล้วการมาสู่สถานที่นี้ในวันนี้ ในลักษณะอย่างนี้ก็ไม่เป็นหมัน แต่จะเป็นประโยชน์แก่กุศล
แก่ทุกฝ่าย และเป็นประโยชน์แก่พระศาสนา ทำความเข้าใจกันให้เป็นอย่างยิ่งให้ดีที่สุดตามโอกาสนี้ที่จะทำได้
เพื่อช่วยกันทำการสืบอายุพระพุทธศาสนา ดังที่กล่าวที่มาแล้ว สืบอายุพระพุทธศาสนาไม่ได้หมายความว่าให้พระ
ศาสนามีอยู่เฉยๆ แต่จะให้พระศาสนามำจัดทุกข์ เป็นประโยชน์แก่ทุกคนที่อยู่ในโลก ฉะนั้นขอได้โปรดมองเห็นข้อ
นี้แล้วก็พยายามสามัคคี ทำความสามัคคีกลมเกลียวกันเพื่อประโยชน์อันนี้ด้วยกันจงทุกๆท่าน

ตามธรรมเนียมที่ว่ามาเยี่ยมหรือมาทำวัตรนี้ก็ต้องมีโอรุวาท ที่กระผมนี้ถึงอยู่ก็คือผู้บวชใหม่ ภิกษุ
สามเณรที่บวชใหม่ ขอฝากความหวัง ความตั้งใจว่าจะเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตนในลักษณะที่เป็นการสืบอายุพระ
ศาสนา อย่าได้ทำอะไรไปในลักษณะที่เป็นการตัดทอนหรือทำลายอายุพระศาสนาเลย จงเป็นผู้มีความเคารพใน
ที่ที่ควรเคารพ จงเป็นผู้ที่ควรอดโทษซึ่งกันและกัน และจงเป็นผู้แลกเปลี่ยนส่วนบุญหรือความดีแก่กันและกันโดย
ไม่มีความอิจฉาริษยา

ถ้าภิกษุหนุ่มสามเณรประพฤติโดยหลัก ๓ ประการนี้ซึ่งเป็นใจความของการทำวัตรแล้ว ก็จะมีหวังได้ว่า คนดีจะเกิดขึ้นในหมู่สงฆ์ จะไม่มีการทะเลาะวิวาท แม้แต่สามเณรตัวน้อยๆ ซึ่งยังไม่ได้เล่าเรียนอะไรก็ยังไม่ทำการวิวาท จะไม่ทำการตีอวดแก่ครูบาอาจารย์ และจะเป็นผู้มั่นคงในการปฏิบัติธรรมวินัย ไม่ต้องมีความทุกข์ที่เกินจำเป็น ไม่จำเป็นที่จะต้องมีความทุกข์ เราเป็นมนุษย์อย่าทำสิ่งที่เป็นการความเลวร้าย แล้วจะต้องรู้สึกละอายเมื่อได้ทำสิ่งที่เป็นการความเลวร้าย บางทีละอายไปถึงสัตว์เดรัจฉานซึ่งมันไม่ค่อยจะได้ทำความเลวร้ายอะไร ความเป็นอันธพาลกลับมาในหมู่มนุษย์

ที่นี่เราเป็นบรรพชิต เป็นภิกษุ สามเณร ก็จะต้องทำได้ดีกว่านั้นคือจะต้องไม่มีความทุกข์ ต้องไม่มีความเลวร้าย โดยส่วนตัวต้องไม่มีความทุกข์ โดยส่วนสังคมต้องไม่มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน และก็เห็นประโยชน์ของส่วนรวม หรือของพระศาสนา หรือของโลกทั้งสิ้น นี่ขอแสดงความหวังอย่างเต็มที่ในการที่เราจะยังคงมีชีวิตร่วมกันอยู่ในโลกต่อไปในอนาคต จะได้มีการกระทำที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เข้ากันได้ในการช่วยทำนุบำรุงพระศาสนา

นี่ผมก็รู้สึกอนุโมทนาในการที่ได้มาเพื่อพบปะกันในวันนี้ โดยธรรมวินัยเป็นสิ่งที่ถูกที่ควร โดยส่วนตัวก็ขอขอบพระคุณในการที่ได้มาเยี่ยมเป็นประจำปีอย่างนี้ ในที่สุดนี้ขอแสดงความหวัง รวมทั้งที่เรียกกันว่าอำนาจพระนะ ให้ภิกษุ สามเณร ผู้บวชใหม่ทั้งหลาย จงได้มีความเข้มแข็ง มีความกล้าหาญ มีความเชื่อมั่น ในการที่จะบังคับตนให้อยู่ในร่องรอยของพระวินัย และเจริญอกงามตามพระธรรมวินัยนั้นอยู่ทุกทิวาราตรีกาลเทอญ

ส่วนโอวาทสำหรับภิกษุทั้งหลาย ขอรับรองให้น้องท่านเป็นผู้พูด สำหรับภิกษุบวชใหม่ด้วย สำหรับ เอ่อ... ราชภัฏทั้งหลายด้วย สำหรับทุกคนด้วย ซึ่งพูดแทนพี่น้อง ... (นาทีที่ 11.03)

พระภิกษุ สามเณรทั้งหลาย ผมได้รับอนุโมติจากพระเดชพระคุณหลวงพี่ท่าน เจ้าคุณพุทธทาสให้กล่าวธรรมมิกคาถา (นาทีที่ 11.47) อะไรเล็กๆน้อยๆ เรียกว่าเป็นการแสดงความปีติยินดีที่พวกเราได้มารวมกันมากๆ ผมเองรู้สึกว่าเป็นเกียรติที่ได้รับใช้พระเดชพระคุณหลวงพี่ให้พูดกับบรรดาพระภิกษุสามเณรทั้งหลาย ซึ่งอาจจะรวมไปถึงพุทธบริษัทอื่นๆที่เป็นศฤงคารด้วย เราทั้งหลายได้มาร่วมกันในการประกอบพิธีทำวัตรซึ่งมีกำหนดประจำปีมาหลายปีมาแล้ว ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ดีควรแก่การสนับสนุนที่จะรักษาวัตรปฏิบัติอันนี้ให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป

ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่ีนี้อยู่ในฐานะที่พอจะพูดได้ว่าเป็นสังฆบิดรของพวกเรา สังฆบิดรนั้นก็หมายความว่า เป็นพ่อของสงฆ์ การที่เรียกว่าเป็นสังฆบิดรหรือเป็นพ่อของสงฆ์นั้น ต่างก็พูดตามที่เราเข้าใจกันว่าเป็นพ่อของสงฆ์อย่างนี้ก็ ถ้าพูดถึงภาษาคำพูดของเราท่านอาจจะไม่สังฆบิดรตามความหมายเช่นนั้นได้ แต่ถ้าพูดถึงคุณธรรมตลอดจนถึงวัตรปฏิบัติของท่านที่ได้ทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่พวกเราทั้งหลายนี้ ท่านอยู่ในฐานะที่เรียกว่าเป็นผู้นำ เรียกว่าถึงไม่เป็นพ่อของเราในทางเนื้อทางหนัง หรือว่าทางความหมายในทางคณะสงฆ์ที่เรียกว่าเป็นผู้อาวุโสสูงสุดก็ตาม แต่ว่าถ้าพูดถึงงานของท่าน การประพฤติปฏิบัติทั้งที่เกี่ยวกับส่วนตัวของท่านตลอดจนถึงเพื่อคุณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ก็นับว่าท่านเป็นผู้ที่ได้กระทำกันก่อน วางตนเป็นตัวอย่างแก่พวกเรามาก่อน อยู่ในฐานะที่พอจะเรียกว่าเป็นพ่อของเราตามทัศนะนี้ก็

เราทั้งหลายที่เกิดมาก็มีแม่ มีพ่อ มีเพื่อน มีฝูง มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ในทางคณะสงฆ์ของเราก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างนั้น เราถือกันว่าผู้ที่บวชก่อน ที่เรียกว่าเป็นอาวุโส อยู่ในฐานะที่เป็นพ่อของสงฆ์ก็ได้ถ้าหากว่าเป็นผู้ที่มีอาวุโสสูงสุด หรือรองลงมาจากนั้นก็เรียกว่าเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่เป็นพี่ของเรา หรือในกรณีที่ผู้บวชมาหลังเราก็เรียกว่าเป็นน้องของเรา เราผู้ซึ่งเป็นชาวพุทธเราถือพระรัตนไตรเป็นที่พึ่ง เราถือว่าพระพุทธเจ้าเหมือนกันพ่อของเรา พระธรรมเหมือนกันแม่ของเรา พระสงฆ์เหมือนกับพี่น้องของเรา

ดังมีคาถาบาลีปรากฏอยู่ในที่บางแห่งที่ว่า พุทธโธมาตา บิดาธรรมโม สังฆโฆพาตา ซึ่งแปลใจความว่า พระพุทธเจ้าเหมือนแม่ของเรา พระธรรมเหมือนกับพ่อ พระสงฆ์เหมือนกับเป็นพี่เป็นน้อง ฉะนั้นในหมู่ของคณะสงฆ์ก็ตาม ในหมู่ของศาสนิกชนก็ตามซึ่งเป็นคฤหัสถ์ก็ตาม ก็ได้ชื่อว่าเป็นพี่เป็นน้องกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ในฐานะที่เราถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะเป็นที่พึ่ง เป็นพ่อเป็นแม่ เป็นพี่เป็นน้อง เราจึงอยู่ในฐานะเหมือนเป็นพี่น้องกัน

การอยู่เป็นหมู่เป็นคณะ เป็นพวกเป็นหมู่ ตั้งแต่สังคมน้อยๆจนถึงสังคมใหญ่ๆ นี้เราจำเป็นที่จะต้องอยู่ด้วยความรักกัน เข้าใจดีในระหว่างกัน ด้วยความเคารพนับถือกัน ใครผู้ที่อยู่ในฐานะที่สูงกว่าเรา โดยทางใดทางหนึ่งโดยทางอายุ หรือว่าโดยทางฐานะ ฐานันดรศักดิ์ หรือว่าตามวิทยาการใดต่างๆ เราก็อาจจะนับว่าเป็นพี่หรือ

ว่าเป็นพ่อของเราก็ได้ ในกรณีที่พระเดชพระคุณหลวงพี่ที่มีอายุพรรษาก็มาก และที่สำคัญที่สุดท่านได้เป็นศาสนิก คือบำเพ็ญประโยชน์ในทางพุทธศาสนาอย่างเป็นที่รับรองกันโดยทั่วไป

อาตมาภาพหรือว่าผมนี่ก็ได้รับรู้จักกิจการงานของท่านมาตั้งแต่ต้น กระผมเองก็เคยมาอยู่กับท่าน ได้รับความรู้หลายสิ่งหลายอย่าง ทั้งทางปฏิบัติ หรือทั้งทางความรู้ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือได้เห็นปฏิปทาของท่าน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเผยแพร่พุทธศาสนา ได้ทำการเผยแพร่พุทธศาสนาอย่างที่เรียกว่าถวายเป็นชีวิต ไม่ได้คิดถึงแก่ความเหน็ดเหนื่อยลำบาก ซึ่งได้ปรากฏในปัจจุบันนี้ งานของท่านถ้าจะพูดไปแล้วก็นับเป็นงานที่ปรากฏทั่วโลก

ผมเองก็เป็นนักศึกษาคนหนึ่งเหมือนกัน ได้พยายามศึกษาเล่าเรียนวิทยากรหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น เกี่ยวด้วยหลักวิทยากร ตลอดจนถึงประวัติของบุคคลต่างๆ ก็รู้สึกชื่นใจที่เห็นว่าหลวงพี่พระเดชพระคุณ ... (นาทีที่ 19.38) นี้ได้บำเพ็ญตน บำเพ็ญศาสนากิจโดยเฉพาะในการเผยแพร่พุทธศาสนาไปทั่วโลก เรียกว่าเป็นคนของโลกแล้วเดี๋ยวนี้ เราเองอาจจะไม่ทราบ แต่สำหรับผู้ที่มีการศึกษาดีได้ดูงานของท่านแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นคนของโลก และไม่ใช่เป็นคนลำหลังเสียด้วย ถ้าจะว่าเป็นคนที่อยู่แนวหน้าอยู่แถวหน้าเลยที่เดียว จะเห็นได้เช่น การเขียนตำรับตำราของท่าน น้อยหนักน้อยหนาสำหรับประเทศไทยเราก็ยังไม่พูด ยังไม่มีใครปรากฏว่าเขียนตำรับตำราได้อย่างนี้

ทีนี้แม้ที่สุด在不同ประเทศ ผู้ที่เป็นนักศึกษาที่มีความรู้สูงๆ คนคนเดียวที่สามารถที่จะแต่งหนังสือหนังสือตำรับตำราที่จะเหมือนหลวงพี่ท่านอย่างนี้ยังไม่เห็น ทั้งนี้ผมเองหรืออาตมาภาพเป็นนักศึกษาก็ได้ดูมามากอ่านมามาก หนังสือหนังสือ แต่ยังไม่ปรากฏว่าใครคนใดคนหนึ่งคนเดียวที่สามารถทำงานได้อย่างกับท่าน นี่ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เราจะภาคภูมิใจ จริงอยู่ถ้าพูดถึงว่าในสมัยปัจจุบันนี้สำหรับเราที่ว่าตายังแคบ เราอาจจะไม่เห็นความสำคัญสักเท่าไรหรอก แต่ผมเชื่อว่าต่อไปข้างหน้า งานที่พระเดชพระคุณหลวงพี่ท่านได้กระทำไว้นี้จะต้องผ่านไปทั่วโลก และจะต้องได้รับความเคารพนับถือในฐานะที่เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในทางธรรมะ ในทางเผยแพร่พุทธศาสนาในทางโลกนี้โดยไม่ต้องสงสัย เพราะงานของท่านนี้เป็นเครื่องยืนยันอยู่ เรียกว่าเป็นตัวไม่ตาย ซึ่งต่อไปแน่นอนที่สุดว่าจะต้องมีการเผยแพร่แม้ในทางภาษาอื่นจากงานของท่านด้วย

ในเวลานี้ก็มีเหมือนกันงานของท่าน แต่ว่าเพียงนิดเดียวที่ได้รับการเผยแพร่ในต่างประเทศ โดยเฉพาะพวกที่เป็นนักศึกษาจริงๆ ในต่างประเทศจึงจะรู้จัก รู้จัก แต่โดยทั่วไปก็ยังรู้บ้าง เพราะงานยังแปลออกเรียกว่า

เพียงส่วนน้อยที่สุด ไม่ก็เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเชื่อแน่ว่าต่อไปแน่นอนที่สุดว่างานของท่านจะต้องเผยแพร่หลายไปมาก ซึ่งบางทีนะพวกเราอาจจะต้องล่องลับไปเสียก่อน แต่ว่่างานของท่านก็จะยังคงมีอยู่ที่จะให้เราชื่นใจ

นี่เพราะฉะนั้นในการที่พวกเราได้มาแสดงความเคารพนับถืออย่างนี้ เป็นการเชิดชูเกียรติของท่านเพื่อเป็นการถวายกำลังใจแก่ท่านด้วย และการกระทำของเราที่เรียกว่ามีผลที่เรียกว่า เราได้ดำเนินตามหลักธรรม เช่น อปริหาณธรรม เป็นต้น มีการประชุมและก็มี การแสดงความเคารพนอบต่อท่านผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้ซึ่งอยู่ในฐานะที่เป็นสังฆบิดร การกระทำของเราได้ชื่อว่ามีผลสะท้อนถึงตัวเราด้วย และที่พวกเราทั้งหลายที่ได้อยู่กันมาได้ สืบต่ออายุพุทธศาสนาของเราได้มาอย่างนี้ นะ ปัจจัยสำคัญที่สุดก็คือผู้ซึ่งเป็นหัวหน้า ผู้ซึ่งเดินก่อน ผู้ซึ่งอยู่ในฐานะเป็นสังฆบิดรเป็นพ่อของสงฆ์

นี่ถ้าหากว่าท่านเหล่านี้เป็นผู้ที่อุทิศชีวิตร่างกาย ไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบาก อุทิศสัพเพทธานุภาพ ดำเนินการประพฤติปฏิบัติให้พวกเราซึ่งอยู่ข้างหลังเห็นเป็นตัวอย่างอยู่อย่างนี้ นี่แหละจะทำให้คณะสงฆ์ของเรา หมู่คณะของเรายังดำรงคงอยู่ในฐานะที่มั่นคงสืบต่อไป

ฉะนั้นผมขอแสดงความยินดีและขอบคุณทุกๆท่าน ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มาพร้อมกันในวันนี้เพื่อแสดงความเคารพนับถือต่อพระเดชพระคุณหลวงพี่ ซึ่งได้บำเพ็ญศาสนกิจด้วยดีมาตลอดไว้ในโอกาสนี้ด้วย และก็ผมขอหวังต่อไปว่า ขอให้พวกเราร่วมมือกันในการเชิดชูพระเดชพระคุณหลวงพี่ เพื่อให้ท่านมีกำลังใจในการเผยแพร่ศาสนธรรมคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้าตลอดไป ขอให้ทุกๆท่านเมื่อได้รับโอวาทคำสอนของท่าน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของเรา ภิกษุสามเณร ตัวเล็กตัวน้อยตัวใหญ่อะไรก็ตามที่ ก็พยายามดูตัวอย่างของท่าน ยึดถือเป็นหลักประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้ก็เพื่อความเจริญของหมู่ของคณะ

และโดยเฉพาะพวกเรานี้ในทางภาคใต้ เป็นเรื่องที่ว่าน่าปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่เราได้มีพระอย่างนี้ ที่เรียกว่าแม้จะเป็นพระของประเทศ หรือว่าเป็นพระของโลกอะไรก็ตามที่ แต่ว่าท่านมีภูมิลำเนาอยู่ที่นี่ ซึ่งพวกเราทุกคนย่อมจะมีส่วนสบายอกสบายใจ มีเกียรติยศ มีชื่อเสียงไปด้วย นี่ผมขอแสดงความรู้สึกไว้เพียงแค่นี้ และต่อจากนี้ขอให้พวกเราทั้งหลายได้ตั้งเนื้อตั้งใจอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลที่พึงจะได้รับจากการบำเพ็ญกุศล อันเป็นศาสนกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งในวันนี้

ขอให้จงตั้งใจมีความรู้สึกอนุโมทนาสาธุ และตั้งใจเรียกว่าให้ศีลให้พร แสดงความปรารถนาดีที่พวกเรา มีต่อพระเดชพระคุณหลวงพี่ ขอตั้งความหวัง ขอให้พระเดชพระคุณหลวงพี่ได้มีอายุยืนนาน ได้ประพฤติปฏิบัติ ตนอยู่ในฐานะเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร เป็นที่เชิดชูเกียรติของพวกเราทั้งหลายตลอดไปชั่วกาลนาน

ขออนุโมทนากับญาติโยมทั้งหลาย ได้ตั้งใจให้ถูกต้อง จะได้บุญมาก ได้บุญน้อย ก็ตั้งใจให้ถูกต้อง หรือไม่ถูกต้อง ก็ขอให้ตั้งใจให้ถูกต้องว่าการบำเพ็ญทานในวันนี้ไม่ใช่เพื่อประโยชน์สุขของเราคนเดียว ไม่ใช่เพื่อ เราไปนอนในสวรรค์วิมานคนเดียว นั้นมันน้อย ประโยชน์มันน้อย ขอให้ตั้งใจให้ถูกต้องว่าการบำเพ็ญทานในวันนี้ เพื่อจะช่วยสืบอายุพระศาสนา พระศาสนาจะมีอยู่ได้ก็เพราะว่ามีคนบวช มีคนเรียน มีคนปฏิบัติ มีคนได้รับผล ของการปฏิบัติ และมีคนสอน

การถวายทานของท่านทั้งหลายทำให้เกิดให้มีอยู่ได้ของผู้บวช ผู้เรียน ผู้ปฏิบัติ ผู้ได้ผลของการปฏิบัติแล้ว สอนสืบต่อไป เป็นเหตุทำให้มีศาสนาอยู่ในโลก ให้คนทั้งโลก สัตว์ทั้งโลก แม้แต่สัตว์เดรัจฉานและต้นไม้ ทั้งหลาย ทั้งโลกพลอยได้รับประโยชน์สุขเพราะไม่มีการเบียดเบียน เมื่อมนุษย์มีศีลมีธรรมแล้วยอมไม่เบียดเบียน สัตว์เดรัจฉาน ไม่เบียดเบียนต้นไม้ทั้งหลาย นี่มันได้ประโยชน์ ได้อานิสงส์กว้างขวางอย่างนี้

มันดีกว่าไปอยู่ในสวรรค์วิมานเพียงคนเดียว มันน้อย มันดีเหมือนกันนะแต่มันน้อย ขอให้มันดีทั้งหมด คือว่าให้สืบอายุพระศาสนาไว้ เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของโลกทั้งโลก ขอให้ตั้งใจแบบนี้ แล้วการกระทำนี้จะสมบูรณ์ ที่สุด ไม่มีอะไรจะสมบูรณ์ไปกว่านี้ เหมาะสมที่สุดสำหรับพุทธบริษัท ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ก็ขอให้ญาติโยม ทั้งหลายตั้งอกตั้งใจ ตั้งจิตในการบำเพ็ญทานในวันนี้ในลักษณะเช่นนี้ ต่อไปนี้จะได้อนุโมทนาเป็นภาษาบาลี ...